

TUZLANSKA INICIJATIVA ZA RAVNOPRAVNOST GRAĐANA FEDERACIJE BiH U RASPODJELI JAVNIH PRIHODA

Zahtijevamo izmjene Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH, odnosno brisanje drugog i trećeg stava člana 9 ovog Zakona, kojim se neopravdano i neustavno diskriminira većina građana Federacije BiH.

Pozivamo Vladu Tuzlanskog kantona da, u smislu navedenog i bez odlaganja, uputi inicijativu prema poslanicima i delegatima Parlamenta Federacije BiH, koji su izabrani sa područja ovog Kantona, kako bi se višegodišnja nepravda ispravila.

Pozivamo akademsku zajednicu Tuzlanskog i ostalih kantona u Federaciji BiH da podrže princip ravnopravnosti građana naspram raspodjele javnih prihoda.

Pozivamo institucije vlasti u svim kantonima Federacije BiH da izvrše analizu finansijskih posljedica primjene spornih odredbi navedenog Zakona, da se pridruže Tuzlanskoj inicijativi, te da pozovu poslanike i delegate Parlamenta Federacije sa područja svog kantona da takođe pokrenu aktivnosti koje se tiču izmjene ovih odredbi.

Pozivamo javnost u BiH i sredstva informisanja da ovaj vid ravnopravnosti prepoznaju kao osnovu za dalju demokratizaciju društva i ravnomjeran regionalni razvoj. Aktuelni model raspodjele javnih prihoda, pored toga što dovodi u stanje egzistencijalne neravnopravnosti veliki broj građana Federacije BiH, takođe ugrožava finansijsku održivost kantona i izvršavanje njihovih osnovnih ustavnih funkcija.

Obrazloženje

Od 2006. godine pojedinačno učešće kantona u raspodjeli prihoda računa se po 4 faktora: broj stanovnika, površina, broj učenika u osnovnom obrazovanju i broj učenika u srednjem obrazovanju. Kada se izračunaju pripadajuća sredstva za svaki kanton uvode se tzv. „koeficijenti“ za „*posebne rashodovne potrebe Kantona Sarajevo*“ i „*kantone sa najmanjim prihodima po stanovniku po osnovu poreza na promet*“. Time se Sarajevskom kantonu uvećava iznos iz javnih prihoda za cijelih 100%, Bosansko-podrinjskom kantonu Goražde za 80%, Posavskom kantonu za 50% i Kantonu 10 za 10% u odnosu na izračunato učešće u raspodjeli.

Najviše sredstava iz javnih prihoda po stanovniku ide u Sarajevski kanton ukupno 802 KM po stanovniku, dok u Tuzlanski kanton se iz javnih prihoda raspodjeljuje 407 KM po stanovniku, odnosno upola manje. Rezultat primjene „koeficijenata“ pri raspodjeli prihoda za 2014. godinu ima za posljedicu odlivanje javnih prihoda iz 6 kantona u Federaciji BiH. Pri tome se najviše sredstava odlijeva iz Tuzlanskog kantona koji ima najveći broj stanovnika.

Na drugom mjestu nalazi se Zeničko-Dobojski kanton čiji stanovnik vrijedi 377 KM manje od Sarajevskog, te Unsko-Sanski sa 365 KM deficit po stanovniku. Zaostatak u odnosu na Sarajevski u Srednjebosanskom i Hercegovačkoneretvanskom kantonu iznosi po 351 KM po stanovniku. Stanje u Zapadnohercegovačkom kantonu je takvo da ovaj kanton zaostaje 321 KM po stanovniku. Stimulisani kanton 10 ima manje 221 KM u odnosu na Sarajevski, a Posavski kanton 187 KM manje po stanovniku.

Na osnovu projekcije prihoda, a primjenom navedenih koeficijenata utvrđenih spornim Zakonom, Tuzlanski kanton gubi rekordnih 41 milion KM, Zeničko-Dobojski kanton 33 miliona KM, Unsko-Sanski 24 miliona KM, Srednjebosanski 19 miliona KM, Hercegovačkoneretvanski 19 miliona KM i Zapadnohercegovački 7 miliona KM. S obzirom da su i kriteriji raspodjele po 4 faktora takođe diskutabilni, uočava se i budžetska rupa u stimulisanom Kantonu 10 od oko 3 miliona KM.

Imajući u vidu navedeno, namjera podnositaca inicijative je insistiranje na odgovornosti izabranih predstavnika građana iz svih kantona u institucijama Federacije BiH u cilju spašavanja preostalih privrednih resursa, koji predstavljaju potencijalni izvor nove vrijednosti za sve građane BiH. Ova inicijativa nema za cilj jačanje animoziteta ili stvaranje bilo kakvog konflikta među građanima pojedinih kantona, nego je usmjerena ka uspostavljanju egzistencijalne ravnopravnosti građana Federacije BiH i stvaranje preduvjeta za ravnomjeren regionalni razvoj, te potpisnici očekuju od organa vlasti, sredstava informisanja i javnosti u cjelini da je isključivo u tom kontekstu promatraju i tumače.

Zahtjev podnosioca Tuzlanske inicijative se odnosi isključivo na brisanje dva diskriminirajuća stava člana 9 Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH.

Tuzla, 12. januara 2015. godine

Posljedice primjene spornih odredbi člana 9 Zakona o pripadnosti javnih prihoda u Federaciji BiH

